

L'Ajuntament, a través de l'Àrea de Medi Ambient i Serveis Urbans, realitza un gran esforç en la neteja de la ciutat. Fruit d'aquest treball, li ha estat concedida el premi estatal *Escoba de plata*, que es concedeix a les ciutats més netes. Aquest guardó ha estat lliurat per Ategorus, en el marc de la Setmana Internacional d'Urbanisme i Medi Ambient celebrada a Madrid, i que es concedeix, tant per la neteja com per la gestió integral del medi ambient.

Escoba de plata 1998

Escoba de plata 2006

A GANDIA, en 1998, vam ser guardonats amb l'*Escoba de plata*, per ser una ciutat pionera en la gestió mediambiental i de reciclatge. Ara, en 2006, tornem a ser guardonats amb l'*Escoba de plata*, seguim, a poc a poc, millorant en les polítiques ambientals. Apostant per idees innovadores: AIGUA POTABLE de qualitat, pla contra INNUNDACIONS i RADAR METEOROLÒGIC, ENERGIA SOLAR tèrmica, en noves construccions, espais NATURALS protegits. Catàleg d'ARBRES i ARBREDES d'interès local.

Fent-ne una ciutat avantguardista, mediambiental i plural. Gandia ben neta.

El clima i la geografia han fet dels Països Catalans una terra idònia per al turisme: platges, sol, muntanya, ciutats històriques han convertit el turisme en un dels motors econòmics del país. Però tot aquest creixement ha tingut males conseqüències sobre el medi receptor, com ara la degradació dels espais, l'ocupació massiva de terreny o el consum excessiu d'un recurs limitat: l'aigua.

Aquests efectes poden arribar a posar en perill el turisme, si més no a llarg termini. Perquè aquesta amenaça no es compleixca i s'ature la pèrdua de qualitat ambiental dels espais turístics, diversos experts proposen com a alternativa el turisme sostenible.

El turisme sostenible és un model de desenvolupament concebut per a millorar la qualitat de vida de la comunitat receptora; facilitar al visitant una experiència de gran qualitat i mantenir la qualitat del medi, del qual depenen tant la comunitat amfitriona com els visitants. Així el defineix l'Organització Mundial del Turisme (OMT).

Per a José Antonio Larrosa, professor de geografia i expert en turisme de la Universitat d'Alacant, el turisme sostenible no és sinó "un seguit d'activitats que no posen en perill els recursos que l'han propiciat, com per exemple les platges o el paisatge". Es tracta, doncs, de fer que la pressió sobre el medi no supere mai allò que el medi pot suportar. D'ací ve que aquest model turístic siga definit sovint amb mots com ara "harmonios", "compatible" o "equilibrat".

Com explica José Antonio Larrosa, aquesta sostenibilitat no fa referència tan sols al turisme d'espais naturals, sinó que s'aplica a tota mena de turisme. "Ja hi ha qui parla de turisme de golf sostenible, quan als camps de golf s'utilitzen espècies vegetals que no consumeixen tanta aigua, o aigua sense depurar", assegura. I també s'ha d'aplicar aquesta etiqueta a les destinacions el reclam de les quals no té res a veure amb la natura, sinó amb el patrimoni artístic o arquitectònic. En aquest cas la conservació, i rehabilitació si escau, d'aquests entorns són clau.

Un recurs per al tercer món. Una altra de les virtuts que addueixen els defensors del turisme sostenible és que

Un turisme responsable

El turisme és una activitat econòmica que al nostre país ha creat una gran riquesa. Però la manera com s'ha desenvolupat aquest sector ha tingut unes conseqüències ambientals que en fan perillar el futur. Per capgirar aquesta situació, diversos experts proposen un turisme que no pose en perill els recursos que n'han permès el desenvolupament i que respecte les cultures locals: el turisme sostenible.

pot contribuir a millorar el nivell de vida de les poblacions locals, factor especialment rellevant als països del tercer món. El professor de geografia de la Universitat de les Illes Balears Miquel

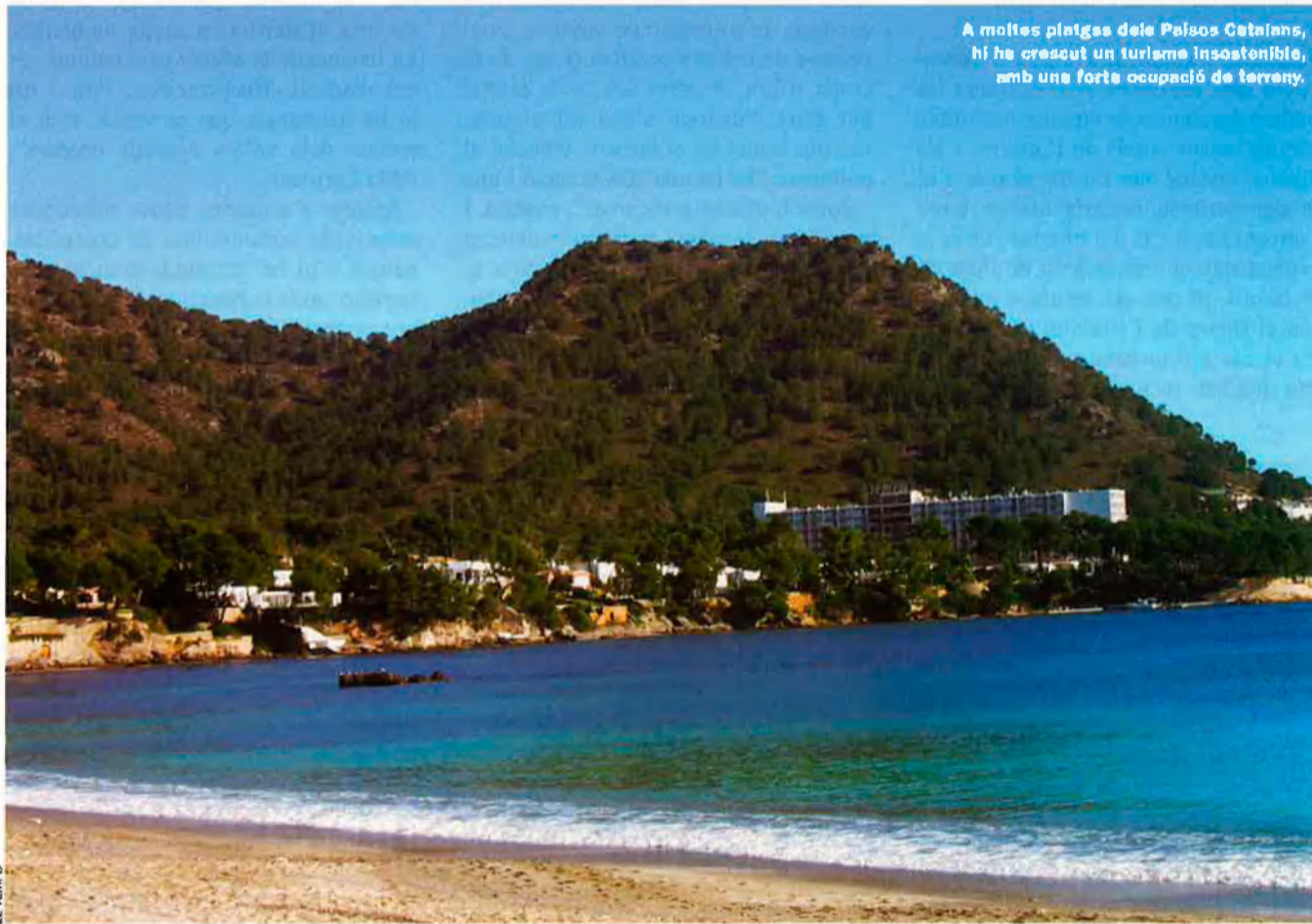
Seguí Llinàs, al seu llibre *Els indicadors en els projectes de cooperació en turisme sostenible* (editat per la Universitat mateix) recull diverses concepcions del turisme sostenible i explica que "ha de

satisfèr les necessitats i els desigs de la demanda, dels operadors turístics i de la població local, a més d'assegurar la protecció del medi".

En aquest sentit, Seguí Llinàs esmenta diversos autors que han establert principis de turisme sostenible, com ara la implicació de les poblacions locals, un respecte cap a la cultura i les tradicions dels llocs de destinació i l'equitat en la distribució dels beneficis i dels costos. Aquests principis de turisme sostenible es basen en la responsabilitat, "però amb tot allò que implica la paraula: en la gestió turística i en l'actitud del turista".

Diverses ONG i entitats ecologistes donen consells per als qui viatgen, des de fer ús del transport públic, menjar en restaurants locals i comprar als mercats autòctons fins a fer servir paraules i expressions en les llengües pròpies d'aquells indrets.

El respecte i el foment de les cultures de les destinacions turístiques és un aspecte fonamental del turisme sostenible. Es tracta d'un element di-

EL TEMPS

Medi ambient | Turisme sostenible

ferenciador de cada lloc. Per això, les organitzacions que elaboren guies per a aquesta manera de fer turisme aconsellen sempre que els viatgers s'informen sobre els costums de cada indret abans d'anar-hi, demanen permís per accedir als llocs religiosos o, fins i tot, adequen la manera de vestir-se als hàbits del lloc que es visita.

I, pel que fa a la conservació del medi, José Antonio Larrosa troba que als països en via de desenvolupament és on més clarament es veu que cal conservar els recursos naturals. "El turisme hi passa pels seus recursos naturals. Part del seu desenvolupament s'ha de basar en la conservació d'aquests recursos", raona.

Miquel Seguí Llinàs assenyala la dificultat que hi ha a l'hora de mesurar si una activitat turística és sostenible o no, però ell proposa un seguit d'instruments que poden servir per a mesurar la sostenibilitat, com per exemple les certificacions que acrediten el compliment de requisits ambientals o l'aplicació de l'agenda local 21 per a determinar objectius i finalitats amb la participació ciutadana en l'àmbit municipal.

Turisme sostenible contra devoració del territori. A casa nostra les millors pràctiques de turisme sostenible són als espais rurals de l'interior i als urbans, encara que no tot el que s'hi fa siga perfecte, recorda José Antonio Larrosa. En el cas del turisme rural, és evident que la conservació de l'entorn és bàsica, ja que els recursos naturals són el suport de l'activitat econòmica. En el cas del turisme urbà hi ha ciutats que han recuperat els patrimonis i

El palmerar d'Elx és una mostra de turisme sostenible urbà, car s'hi valoren els recursos propis.

ofereixen un turisme de caire cultural que també pot ser considerat com a sostenible.

Larrosa coneix bé el turisme de les comarques del sud del País Valencià i troba que aquest indret no és gaire bon exemple de sostenibilitat turística. Però destaca de manera positiva el cas de la ciutat d'Elx. A parer seu, a la capital del Baix Vinalopó s'han fet algunes accions bones en el turisme vinculat al palmerar. "Hi ha una conservació i una valoració dels seus recursos", explica. I tampoc no creu que es facen malament les coses a la zona coneguda com la muntanya d'Alacant (Alcoià, Comtat, interior de la Marina). "Al litoral passa tot el contrari", assegura el geògraf.

Si bé durant molts anys ha estat criti-

cat durament el model urbanístic i turístic de la ciutat de Benidorm (Marina Baixa), actualment és el Baix Segura, i més en concret la façana costanera, el territori més malmès per l'urbanisme i el turisme residencial. "S'hi ha devorat el territori a molts municipis. La llacuna de la Mata –parc natural– és envoltada d'urbanitzacions. Fins i tot hi ha habitatges que es venen amb el reclam dels valors naturals propers", rebla Larrosa.

Aplicar a aquestes zones turístiques criteris de sostenibilitat és complicat, perquè s'hi ha consumit gran part de territori amb urbanitzacions d'habitatges unifamiliars. Però l'aposta per una planificació comarcal –no pas municipal, com es fa avui– o la tria de models d'ocupació del terreny que no ocupen tant espai físic, com és el cas dels hotels o dels càmpings, poden fer més sostenible el turisme. O no tan insostenible, si més no.

Als espais turístics on hi ha hagut un desenvolupament sense atendre criteris de sostenibilitat es poden introduir algunes pràctiques que reconcilien el turisme amb l'entorn: l'estalvi i la reutilització d'aigua, l'ús d'energia solar, una gestió adequada dels espais naturals. "Però no sé si som a temps de fer-lo sostenible", admet Larrosa. El trànsit cap al turisme sostenible no és senzill.

Borja Català

La carta de Lanzarote

Els dies 27 i 28 d'abril de 1995, a l'illa de Lanzarote (Canàries), es va fer la Conferència Mundial de Turisme Sostenible. Els participants redactaren allò que el geògraf Miquel Seguí Llinàs qualifica d'"eixos fonamentals del desenvolupament sostenible". Els divuit principis de què consta el document posen tant èmfasi en la conservació dels recursos naturals com en el reconeixement de la cultura dels països receptors i la necessitat de donar-hi suport. La qualitat de la destinació i la capacitat de satisfer el turista es consideren prioritàries, i també s'hi afirma que perquè siga sostenible aquest turisme ha de contribuir a l'economia local. El text també inclou el repartiment equitatiu dels beneficis i la participació d'ONG i comunitats en la planificació del turisme. Però la carta de Lanzarote no deixa de ser una recomanació sense cap obligació.